

Basis op Orde in Breda

HET PROGRAMMA IN BEELD

Dienstverlening

34.716

Uitgegeven paspoorten
en identiteitskaarten

2.749.520

Bezoekers
website breda.nl

305.878

Klantcontacten Klant Contact
Centrum (KCC) waarvan:

150.219

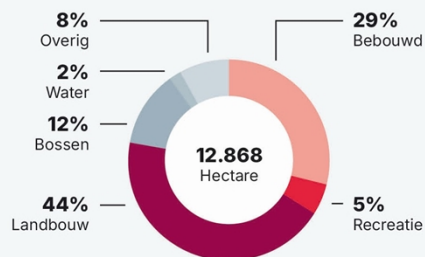
Telefoongesprekken
Klant Contact Centrum

51.479

BuitenBeter
meldingen

Openbare ruimte

450
Speel- en
beweegplekken

500
Civieltechnische
kunstwerken

41.000
Lichtmasten

110.000
Bomen

290 km
Waterwegen

1.300 km
Riolering

10 miljoen m2
Wegverharding

Veilig Breda

Aantal BOA's:
83

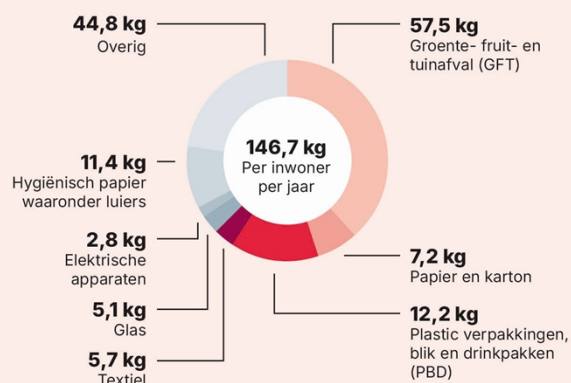
13

**CYBER
AMBASSADEURS**
32

Aantal buurt-
preventiegroepen:
134

Fijn huishoudelijk restafval (30% van totaal ingeleverde afval)

Kengetallen begroting 2026.
Meest recente realisatiecijfers. In de cijfers kunnen afrondingsverschillen voorkomen.
Een definitieoverzicht van de kengetallen is opgenomen in de bijlagen.

ONZE AMBITIE

Breda is een sterke, veerkrachtige en verbonden gemeente waarin mensen wonen, werken en elkaar ontmoeten in een leefbare, schone en veilige omgeving. In 2026 bouwen we voort op onze koers en versterken we onze inzet op veiligheid, dienstverlening, openbare ruimte, duurzaamheid en samenwerking.

We willen dat iedereen zich veilig voelt in Breda – thuis, op straat, op school, op het werk en online. Daarom voeren we onze veiligheidsvisie uit via zeven ambities, waaronder veilig wonen, werken en opgroeien. We zetten in op digitale weerbaarheid, buurtpreventie, het verstoren van criminele verdienmodellen en een goede balans tussen zorg en veiligheid. Onze aanpak is gericht op samenwerking, informatiegestuurd werken en het vergroten van de pakkans van criminelen.

Inwoners, ondernemers en instellingen kunnen hun zaken met de gemeente eenvoudig regelen. Onze dienstverlening is betrouwbaar, duidelijk en toegankelijk. We verbeteren onze digitale kanalen, zorgen voor begrijpelijke communicatie en blijven persoonlijk contact bieden. In 2026 organiseren we de gemeenteraadsverkiezingen zorgvuldig en transparant.

We werken aan een openbare ruimte waarvan de basis op orde is en blijven investeren in de kwaliteit. Dat doen we via de lijn: stutten, herijken en consolideren. De ambitie 'Stad in een Park' krijgt verder vorm via het uitvoeringsprogramma en de samenwerking met bewoners. We zetten in op duurzaam beheer van groen, wegen, verlichting en water en verbeteren de afvalscheiding en circulariteit.

Onze maatschappelijke vastgoedportefeuille beweegt mee met de groei van de stad en dorpen. We verduurzamen onze panden, stemmen het onderhoud af op onze ambities en maken keuzes op basis van integrale huisvestingsplannen. Zo zorgen we voor toekomstbestendige voorzieningen voor ontmoeting, sport, cultuur en zorg.

Het stadsbestuur van Breda handelt vanuit visie én verbinding. We versterken de samenwerking binnen de Baronie en bouwen de relatie met Tilburg verder uit. Vanuit de grootstedelijke regio Breda-Tilburg vergroten we onze invloed op landelijk en Europees niveau. We communiceren open, eerlijk en persoonlijk en bouwen aan vertrouwen in de politiek en de gemeente.

Samen met onze inwoners, partners en collega's blijven we werken aan een gastvrije, groene en grenzeloze stad. Breda beweegt mee met de wereld, maar blijft dichtbij haar mensen.

Thema Veilig Breda

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We willen dat Breda een veilige stad is. Een stad waar iedereen zich veilig voelt – thuis, op straat, op school en op het werk. Om dat te bereiken, werken we aan duidelijke doelen. De voortgang daarvan volgen we met 9 indicatoren: 5 zijn landelijk verplicht, 4 hebben we zelf bepaald.

In onze veiligheidsvisie staan 7 ambities centraal:

- Veilig wonen
- Veilig werken
- Veilig opgroeien
- Veilig uitgaan
- Veilig door het verstoren van criminele verdienmodellen
- Veilig bij rampen en crises
- Veiligheid en zorg in balans

Voor elke ambitie maken we een uitvoeringsplan met specifieke doelstellingen. Daarin staat wat we de komende 2 jaar gaan doen. We kiezen steeds een duidelijke focus, op basis van een veiligheidsanalyse die we elke 2 jaar uitvoeren. Zo kunnen we gericht en flexibel inspelen op wat er gebeurt in de stad.

We werken op basis van informatie en risico's. Zo zetten we onze mensen en middelen doelgericht in. Ook onverwachte ontwikkelingen in de samenleving nemen we mee. We kijken vooruit, zodat we voorbereid zijn op de toekomst.

Onze boa's zijn zichtbaar in de stad. Ze kennen de buurten en weten wat er speelt. We zetten hen gericht in, samen met onze partners. We richten ons op plekken waar het nodig is, zorgen voor laagdrempelig contact en verbeteren hun dienstverlening.

We willen meldingen snel en goed afhandelen. Daarom streven we ernaar om 80% van de meldingen nog dezelfde dag op te pakken. Zo zorgen we voor vertrouwen en een veilige leefomgeving.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Werkwijze

We blijven werken volgens de AAA-aanpak: Analyseren, Anticiperen en Activeren. Via het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) verzamelen we gegevens en ontwikkelen we een duidelijk beeld van wat er speelt. Onze professionals zetten dat om in inzicht. Zo zien we snel trends en kunnen we op tijd in actie komen. We houden ook rekening met onverwachte ontwikkelingen in de samenleving.

Veiligheid maken we samen. Overheid, inwoners, ondernemers en partners: iedereen heeft een rol. We stimuleren dat iedereen verantwoordelijkheid neemt vanuit zijn eigen positie. Dat is soms lastig, maar ook een kans. We zoeken actief de samenwerking op, sluiten bondgenootschappen en communiceren open en eerlijk. We zijn duidelijk over wat we van elkaar mogen verwachten.

In onze samenwerking zetten we in op voorkomen, aanpakken, versterken en zorgen. We willen overlast, onveiligheid en criminaliteit het liefst vóór zijn. Daarom investeren we in de weerbaarheid van inwoners en buurten. Gaat iemand toch over de grens? Dan grijpen we gepast in. En als iemand hulp nodig heeft, zorgen we dat die er komt. Zo voorkomen we dat problemen groter worden.

We kunnen niet alles tegelijk. Daarom hebben we per ambitie gekozen waar we de komende tijd de meeste aandacht aan geven. We willen ook vooruit. Dat lukt niet met alleen meer van hetzelfde. Breda heeft grote ambities. Daarom zoeken we naar nieuwe oplossingen, soms ook buiten de gebaande paden. Als dat nodig is, starten we het gesprek of zoeken we steun bij anderen in de stad. Zo blijven we samen bouwen aan een veilig Breda.

Veilig Wonen

We willen dat iedereen zich thuis en veilig voelt in Breda. De traditionele criminaliteit daalt, maar digitale misdrijven en specifieke vormen van overlast nemen toe. Daarom richten we ons in 2026 op meer veiligheid in de buurt én online. Dat doen we samen met bewoners, de politie en andere partners. We bouwen aan een weerbare stad, onder andere via deze acties:

- **Buurtpreventie vernieuwen**
We maken Buurtpreventie Breda klaar voor de toekomst. We betrekken bewoners actiever, verbeteren de ondersteuning vanuit de gemeente en passen het netwerk aan op nieuwe veiligheidsvragen. In het uitvoeringsplan staat hoe we dit aanpakken.
- **Digitale weerbaarheid vergroten**
We breiden het netwerk van Cyberambassadeurs uit, met extra aandacht voor jongeren. Zo helpen we inwoners, ondernemers en bezoekers om beter beschermd te zijn tegen cybercriminaliteit.
- **Brandveiligheid verbeteren**
De energietransitie en hoge energieprijzen brengen nieuwe risico's met zich mee, zoals brandgevaar door thuisbatterijen en alternatieve manieren van verwarming. We investeren in voorlichting via de ambassadeurs Brandveilig Leven en ontwikkelen aanpakken voor deze nieuwe risico's.
- **Toezicht op wonen versterken**
We beschermen huurders en zorgen voor veilige woonomgevingen. We houden daarvoor extra toezicht op de naleving van het Bredase woonbeleid. We treden op tegen onverantwoorde kamerverhuur en woningsplitsing.

Sinds 1 januari 2024 geldt de Omgevingswet, inclusief de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). Deze wetten hebben de rol van gemeenten bij bouwtoezicht flink veranderd. Voor eenvoudige bouwwerken, zoals eengezinswoningen en kleine bedrijfspanden (gevolgklasse 1), ligt de controle op de technische regels nu bij private kwaliteitsborgers. De gemeente toetst deze plannen dus niet meer vooraf.

Toch blijven we in Breda zorgen voor een veilige en goede leefomgeving. We voeren risicogericht toezicht uit op bouwactiviteiten. Daarbij letten we extra op onderdelen die belangrijk zijn voor de veiligheid, gezondheid en duurzaamheid. Dit doen we volgens het Beleidskader VTH 2023-2026.

Door de Wkb verschuift de focus van preventie naar controle achteraf. Toch blijft de gemeente bevoegd om op te treden bij overtredingen. Dat geldt ook voor activiteiten als bomen kappen, panden slopen en het gebruiken van gebouwen zonder vergunning.

Veilig Werken

Veilig werken begint bij ondernemers en werknemers zelf, maar het gaat verder dan dat. Breda ligt centraal en heeft grote bedrijventerreinen, een breed winkelaanbod (ook in de wijken) en een drukbezochte woonboulevard. Dat maakt onze stad aantrekkelijk voor inwoners én voor bezoekers van buiten de gemeente.

Die economische aantrekkingskracht brengt ook risico's met zich mee. Criminelen zien kansen in bedrijvigheid. Daarom werken we aan veilige en weerbare werkomgevingen. Om bedrijventerreinen weerbaarder en veiliger te maken, zetten we in op certificering volgens het Keurmerk Veilig Ondernemen Bedrijventerreinen.

Veilig Opgroeien

We willen dat jongeren in Breda veilig en kansrijk opgroeien. Daarom zetten we stevig in op het programma Preventie met Gezag. Daarin werken we samen met veiligheidspartners, zoals de politie en het Openbaar Ministerie, en met organisaties uit het sociaal domein, zoals het jongerenwerk en Open Door. Zo voorkomen we dat jongeren afglijden naar criminaliteit.

Als het nodig is, schakelen we het Zorg- en Veiligheidshuis in. Ook werken we nauw samen met scholen. Zij signaleren vaak als eerste dat het niet goed gaat. Samen zorgen we dan voor passende hulp. De werkwijze 'zacht waar mogelijk, hard waar het moet' willen we in de hele gemeente verder toepassen, in goede samenwerking met de scholen.

In 2026 starten we met de Cyberexperience: een interactieve, virtuele beleving die jongeren met een lichte verstandelijke beperking helpt om digitaal weerbaarder te worden. We pakken ook de verharding onder jongeren aan. Met de campagne #bredategengeweld maken we geweld bespreekbaar en bieden we hulp. Zo beïnvloeden we de norm en laten we zien dat er altijd een alternatief is.

Veilig Uitgaan

In Breda moet iedereen veilig kunnen genieten van de horeca, cultuur en evenementen. Voor geweld, grensoverschrijdend gedrag en straatintimidatie is geen plek. Onze stad biedt veel mogelijkheden voor ontspanning. Dat trekt grote groepen mensen aan, ook van buiten de stad. Denk aan evenementen, festivals en natuurlijk de wedstrijden van NAC Breda.

We streven ernaar dat al deze activiteiten veilig verlopen – voor bezoekers én voor het personeel. Dat vraagt om een goede samenwerking tussen de gemeente, de politie, de organisatoren en andere partners. De organisatoren moeten hun veiligheidszaken goed op orde hebben. We controleren dit bij de vergunningverlening. Ook letten we op goed crowdmanagement, zeker tijdens drukke momenten als carnaval en Koningsdag.

We zorgen dat evenementen soepel verlopen, van de aanmelding tot de vergunning, de uitvoering en de evaluatie. Dat doen we door de samenwerking te verbeteren, zowel binnen de gemeente als met externe partners. Zo verhogen we de kwaliteit en zorgen we voor veiligheid en leefbaarheid.

Voor betaald voetbal passen we de regels aan. De meldplicht in de APV wordt omgezet naar een vergunningplicht, in lijn met de landelijke afspraken. Dit vraagt om aanpassingen in onze werkprocessen. In het komende seizoen werken we nog met de meldplicht. Daarbij stellen we voorwaarden, afgestemd op de nieuwe situatie rond het verbouwde Rat Verlegstadion. Daarnaast starten we in het seizoen 2025-2026 met een preventieve persoonsgerichte aanpak (PGA) bij voetbalwedstrijden. Zo willen we vooral voorkomen dat jonge supporters zich misdragen. De aanpak draait nu nog als pilot.

De horeca is onmisbaar voor Breda en bepaalt mede de sfeer in de stad. In 2026 geven we verder vorm aan het Horecabeleid 2025. De exploitatievergunning krijgt daarbij een grotere rol. We treffen voorbereidingen voor een uitbreiding van het vergunningsgebied. Zo zorgen we voor meer duidelijkheid en gelijke regels voor alle ondernemers. Ook voeren we de nieuwe terrassenverordening uit. Daardoor verwachten we meer vergunningaanvragen voor nieuwe terrassen of aanpassingen van bestaande vergunningen.

Veilig door het verstoren van criminele verdienmodellen

We werken samen met de politie en het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertisecentrum) om criminaliteit aan te pakken. Onze boa's controleren op straat en bij bedrijven. Zien zij signalen van bijvoorbeeld drugscriminaliteit of mensenhandel? Dan melden ze dat bij de politie. Als het kan, grijpen ze zelf in.

Onze coördinator mensenhandel zorgt voor een goede samenwerking met de opsporingsdiensten en zorginstellingen via het Zorg- en Veiligheidshuis. Zo helpen we slachtoffers en verstoren we de manieren waarop criminelen hun geld verdienen. We vragen ook inwoners om alert te zijn en verdachte zaken te melden bij de gemeente of de politie.

Criminaliteit kan ook de gemeente zelf raken. Denk aan de bedreiging van medewerkers of misbruik van vergunningen. Daarom maken we onze organisatie weerbaarder. We zorgen dat we goed zijn voorbereid en minder kwetsbaar zijn. Ook inwoners en bedrijven maken we weerbaarder. Zo voorkomen we dat criminelen bijvoorbeeld een pand huren voor drugshandel. We leren mensen waar ze op moeten letten en laten zien hoe belangrijk het is om er melding van te maken.

Tot slot willen we criminaliteit voorkomen, vooral onder jongeren. We willen voorkomen dat zij verleid worden om mee te doen. En gebeurt dat onverhoopt toch? Dan grijpen we in, zodat ze niet verder afglijden.

Veilig bij rampen en crises

In 2025 zijn we gestart met een aanpak om inwoners, ondernemers en organisaties weerbaarder te maken tegen rampen en crises. In 2026 bouwen we hierop voort. We zetten concrete stappen, zoals het opzetten van noodsteunpunten en ontmoetingsplekken voor tijdens een crisis.

We helpen bedrijven en organisaties om beter voorbereid te zijn op natuurgeweld en de uitval van stroom, drinkwater of internet. Ook investeren we samen met inwoners in oplossingen om elkaar te kunnen helpen bij grote calamiteiten. Onze partner op dit thema is de Veiligheidsregio. Zij werken aan een regionale aanpak en zorgen voor goede burgerhulpverlening. Ook de continuïteit van de hulpverlening staat hoog op de agenda. Denk aan duidelijke communicatie over risico's en crises, gericht op inwoners en bezoekers.

Deze maatregelen komen boven op het onderhoud van onze basisvoorzieningen. Die lijken vanzelfsprekend, maar zijn dat niet. Zeker niet als de hulpdiensten minder geld krijgen. Daarom blijven we investeren in een sterke basis en in extra veerkracht.

Veiligheid en zorg in balans

Breda is voor iedereen een veilige en zorgzame stad. We hebben extra aandacht voor mensen in kwetsbare situaties. Daarom werken we op het gebied van veiligheid en zorg nauw samen, binnen de gemeente én met partners in de stad. Zo zorgen we dat mensen de juiste hulp krijgen en beschermd worden tegen risico's.

Bij overlast in de openbare ruimte kijken we naar de veiligheid van de omgeving en van de persoon zelf, zeker bij onbegrepen gedrag. De zorg richt zich op de onderliggende problemen. Daarom werken we op dit thema intensief samen met het sociaal domein.

We treden op tegen uitbuiting. Denk aan seksuele uitbuiting, arbeidsuitbuiting of criminele uitbuiting. Daarbij verliezen we de meest kwetsbaren niet uit het oog. Mensen met een lichte verstandelijke beperking (LVB) zijn vaker slachtoffer. We werken regionaal samen in het actieprogramma 'Geen plaats voor mensenhandel'.

We maken een duidelijk onderscheid tussen sekswerk en mensenhandel. We willen een veilige en gezonde sekswerksector, waarin sekswerkers zich gesteund voelen. Stigma's zorgen voor meer geweld en minder meldingen. Daarom pakken we signalen van onvrijwilligheid en slechte huisvesting of werkomstandigheden serieus op. We bieden hulp en treden op tegen daders en mensen die dit faciliteren.

Ook radicalisering en polarisatie krijgen onze aandacht. We werken samen met verschillende partners om spanningen te verminderen. We zetten in op verbinding, begrip en sociale samenhang.

We willen dat iedereen zich veilig voelt in Breda, ongeacht afkomst, geslacht, leeftijd, religie, seksuele oriëntatie, genderidentiteit of beperking. We sluiten aan bij het beleidsplan Diversiteit, Gelijkheid en Inclusie (DGI) 2025-2029. Ook pakken we straatintimidatie aan. In het VAST-gebied (het Valkenberg en het station) werken we integraal samen aan deze opgaven.

INDICATOREN

Deze begroting bevat een set (beleids)indicatoren. Daarmee geven we, naast de begrotingstekst en de financiële overzichten, een beeld van de ontwikkelingen binnen de diverse begrotingsthema's. We actualiseren deze set elk jaar. Er zijn 107 Bredase indicatoren en 34 landelijk verplichte indicatoren. Een deel hiervan (21 van de 34) is ook opgenomen in de Bredase set indicatoren, maar niet allemaal. Voor diverse thema's is een betere Bredase indicator beschikbaar om op te sturen dan de landelijk verplichte (relatieve) indicator. Elke Bredase indicator staat bij het thema waar deze indicator betrekking op heeft.

Dit programma bevat 32 beleidsindicatoren (dat is inclusief de 5 indicatoren van het hernoemde thema bestuur van Breda). Voor alle indicatoren in deze begroting hanteren we peildatum 12 september 2025.

Thema-indicatoren

Indicator: Veiligheid in buurt

Omschrijving: Gemiddeld rapportcijfer dat Bredanaars geven aan de veiligheid in eigen buurt

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
	6,8		6,8	

Toelichting: De buurtenquête vindt in de oneven jaren plaats. Om die reden is voor 2026 geen streefwaarde bepaald.

Indicator: Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Omschrijving: Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
7,1	7,2	7,4	6,9	7,4

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen. We streven naar een afname of stabilisatie. Doelstelling is dat Breda rond het gemiddelde van de G40 scoort.

Indicator: Geweldsmisdrijven

Omschrijving: Aantal gewelds- en seksuele misdrijven per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
-----------------	-----------------	-----------------	-------------------	-------------------

Thema-indicatoren				
6,1	5,7	5,8	5,2	5,8

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen. We streven naar een afname of stabilisatie. Doelstelling is dat Breda rond het gemiddelde van de G40 scoort.

Indicator: Diefstallen uit woning

Omschrijving: Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
1,5	1,4	1,6	1,2	1,6

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen. We streven naar een afname of stabilisatie. Doelstelling is dat Breda rond het gemiddelde van de G40 scoort.

Indicator: Winkeldiefstallen

Omschrijving: Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
3,1	2,8	2,3	2,5	2,3

Toelichting: Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen. We streven naar een afname of stabilisatie. Doelstelling is dat Breda rond het gemiddelde van de G40 scoort.

Indicator: Verwijzingen Halt

Omschrijving: Aantal Halt-verwijzingen per 1.000 inwoners van 12 - 17 jaar

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Meeteenheid: Aantal per 1.000 jongeren

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
11	9	13		

Toelichting: Voor deze indicator is geen streefwaarde bepaald. Dit is een landelijk verplichte indicator. De gemeente volgt de ontwikkelingen, maar bepaalt hierop geen streefwaarde.

Indicator: Veiligheidsgevoel

Omschrijving: Aandeel Bredanaars wat zich soms of vaak onveilig voelt

Bron: Gemeente Breda, Buurtenquête

Meeteenheid: 0

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026

Toelichting: De buurtenquête vindt in de oneven jaren plaats. Om die reden is voor 2026 geen streefwaarde bepaald.

Indicator: Tijdige toetsing aanvragen/verzoeken Omgevingswet

Omschrijving: % Ingediende aanvragen/verzoeken in het kader van de Omgevingswet dat tijdig wordt getoetst (o.a. omgevingsvergunning, verzoeken tot handhaving etc.)

Bron: Gemeente, team Leefomgeving

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
				95

Toelichting: De streefwaarde van 95% is vastgesteld om invulling te geven aan tijdige uitvoering van wettelijke toetsingsverplichtingen onder de Omgevingswet. Dit percentage biedt ruimte voor uitzonderingssituaties zonder afbreuk te doen aan de bestuurlijke betrouwbaarheid.

Thema-indicatoren

Indicator: Doorlooptijd van aanvragen

Omschrijving: De gemiddelde tijd die nodig is om een vergunningaanvraag te verwerken binnen het evenementenproces

Bron: Gemeente, team Leefomgeving

Meeteenheid: Weken

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
				7

Toelichting: Conform het evenementenbeleid streven we ernaar A-categorie vergunningen uiterlijk 3 weken vóór het evenement te verlenen, bij een indieningstermijn van 10 weken. Dit bepaalt de streefdoorlooptijd van 7 weken.

Thema Dienstverlening

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

We willen dat inwoners, ondernemers en instellingen hun zaken met de gemeente eenvoudig kunnen regelen. Onze dienstverlening is betrouwbaar, duidelijk en toegankelijk voor iedereen. We blijven werken aan begrijpelijke communicatie en een goede afhandeling van vragen. We zorgen daarnaast voor goed georganiseerde gemeenteraadsverkiezingen.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

(Digitale) dienstverlening

- In 2026 bouwen we verder aan onze digitale dienstverlening, waaronder de persoonlijke pagina Mijn Breda. Inwoners kunnen daar steeds meer zaken volgen en regelen, waarbij we ernaar streven om bezoekers zo min mogelijk naar andere websites door te sturen.
- We onderzoeken waarom mensen de gemeente bellen en verbeteren op basis daarvan de klantreizen van onze digitale dienstverlening. Zo zorgen we dat meer vragen digitaal worden afgehandeld.
- We zorgen dat mensen die minder digitaal vaardig zijn hun zaken goed kunnen regelen, bijvoorbeeld door hen telefonisch te ondersteunen.
- We streven ernaar om zo veel mogelijk vragen aan het Klant Contact Centrum direct te beantwoorden en te zorgen dat overige vragen snel worden beantwoord.
- De informatie op de websites van de gemeente, in brieven en in berichten is eenvoudig te lezen door het gebruik van B1-taalniveau.
- We blijven onze processen verbeteren en digitaliseren. Dat doen we op basis van data over de contacten met het Klant Contact Centrum, data uit het meldingen- en klachtenproces, door gebruikersonderzoek en door het inschakelen van belangengroepen, zoals het Taalpanel. Waar mogelijk maken we gebruik van slimme technologieën, uiteraard binnen de geldende kaders.
- In 2025 is de gemeentelijke website opnieuw ingericht, waarbij informatie is gebundeld rondom werkzaamheden, projecten, evenementen en andere zaken die invloed hebben op de bereikbaarheid van de stad en de dorpen. In 2026 ontwikkelen we deze inrichting verder door. Ook onderzoeken we een app die informatie kan 'brengen', waardoor inwoners actief geïnformeerd kunnen worden over zaken in hun buurt.

- In 2025 hebben we een proef gedaan waarbij mensen die een klacht indienden in veel gevallen direct werden gebeld. Deze proef is succesvol verlopen en wordt in 2026 een vast onderdeel van onze werkwijze.
- Het afgelopen jaar zijn er veel verbeteringen doorgevoerd in het meldingenproces. In 2026 bouwen we dat verder uit. De uitgangspunten blijven: makkelijk melden, inzicht in de voortgang en terugkoppeling na de afhandeling.

Bezwaar en beroep

Inwoners kunnen rekenen op een persoonlijke, oplossingsgerichte en laagdrempelige behandeling van bezwaren. We gaan door met de aanpak die we in 2024 hebben vastgesteld. Deze is gericht op het verbeteren van de relatie tussen de inwoner en de gemeente. We werken met een oplossingsgerichte aanpak en informeel contact. Bij de bezwaarbehandeling horen we ook ambtelijk. Daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan dat het bezwaarschrift door de externe adviescommissie bezwaarschriften wordt behandeld.

Reisdocumenten / registratie

We verwachten opnieuw een groot aantal aanvragen voor reisdocumenten. Dat komt doordat deze sinds 2014 10 jaar geldig zijn. In de periode 2024-2028 hebben we daarom te maken met een relatief hoog aantal nieuwe aanvragen. We zorgen ervoor dat inwoners op tijd hun paspoort of ID-kaart ontvangen. Breda blijft ook reisdocumenten verstrekken aan Nederlanders die in het buitenland wonen. In 2026 willen we 10.000 van deze aanvragen afhandelen. Vanuit onze rol als RNI-gemeente ('Registratie Niet-Ingezetenen') verwachten we in 2026 30.000 inschrijvingen te verwerken.

Gemeenteraadsverkiezingen

Op 18 maart 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats, een belangrijk moment voor onze lokale democratie. In de aanloop naar deze verkiezingen, zorgen wij voor een transparant en toegankelijk verkiezingsproces, met aandacht voor een goede informatievoorziening aan onze inwoners. Deze begroting houdt rekening met de benodigde middelen voor de organisatie van de verkiezingen. We zetten in op een veilige, inclusieve en goed georganiseerde verkiezingsdag, zodat iedere stem telt.

Na de verkiezingen wordt een nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Deze geeft richting aan het beleid voor de komende bestuursperiode 2026-2030. Ook wordt een nieuw college van burgemeester en wethouders gevormd. In deze begroting is ruimte voor een zorgvuldige overdracht, ondersteuning van de raadsleden en een goede start van het nieuwe bestuur.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Tevredenheid inwoners

Omschrijving: Algemene waardering (rapportcijfer) dat inwoners geven aan de dienstverlening van de gemeente

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
7	7	6,9	6,8	6,9

Toelichting: De afgelopen jaren werd de tevredenheid van inwoners gemiddeld gewaardeerd met een 7,0 met een streefwaarde van 6,8-7,2. In 2025 zijn uitgangspunten dienstverlening opgesteld en is de doelstelling opgenomen om stapsgewijs toe te werken naar een gemiddelde tevredenheid van gemiddelde tevredenheid van 7,5 in 2028.

Indicator: Waardering uitvoering Wet WOZ

Omschrijving: Oordeel Waarderingskamer over uitvoering Wet WOZ (woningen en niet woningen samen); uitgedrukt in aantal sterren (maximaal 5)

Bron: WOZ-registratie

Meeteenheid: Aantal sterren (maximaal 5)

Thema-indicatoren				
Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
4	4	5	3	3

Toelichting: Jaarlijks geeft de Waarderingskamer (onafhankelijk toezichthouder) een oordeel over de kwaliteit van de WOZ-taxaties en daarnaast op alle onderdelen van het WOZ-werkproces. Het oordeel voldoende (3 van de 5 sterren) betekent dat de gemeente Breda / Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) voldoende maatregelen heeft getroffen voor een adequate aansturing en kwaliteitsbeheersing van de werkzaamheden.

Indicator: Gegronde bezwaarschriften sociaal domein

Omschrijving: % Gegronde bezwaarschriften sociaal domein

Bron: Gemeente Breda, Suite voor het Sociaal Domein

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
15,2	13,25	10	15	15

Toelichting: We verwachten geen grote wijzigingen ten opzichte van 2025. Op basis daarvan houden we dezelfde streefwaarde aan als vorige kalenderjaar.

Thema Beheer van de openbare ruimte

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Beheer openbare ruimte

In de visie openbare ruimte 2040; Breda stad in een park; overal een verhaal (2025) is de toekomstige doorkijk geschetst van een stad die drukker, sneller en intenser wordt. Met de ingezette koers van de visie en het geactualiseerd beleidskader kapitaalgoederen (2024) werken we aan heldere keuzes in gebruiksmogelijkheden en wensen en grip op het beheer en onderhoud. Dit doen we zowel met materialen en plekken in de openbare ruimte als met faciliterend (beleids- en uitvoerings-)instrumenten. We werken in 2026 verder aan de uitvoeringsinstrumenten van deze visie, waaronder het handboek Openbare Ruimte Breda en methodiek areaaluitbreiding en areaalverandering.

We werken in 2026 verder aan de inhaalslagen met de kapitaalgoederen. Dit jaar worden nieuwe projecten uitgevoerd van het programma groene pleinen en straten. Ook continueren we de doorontwikkeling van de stichting National Park City.

Daarnaast werken we aan verdere professionalisering van het beheer en onderhoud. Voorbeelden daarvan is de verrekking van stroomkosten die gebruikt worden voor evenementaansluitingen.

Afvalservice

We blijven ons richten op een circulair Breda. Dat doel bereiken we door samen met de stad afval te voorkomen en het huishoudelijk afval beter te scheiden en te hergebruiken. Dit doen we vanuit de gedachte dat afval een grondstof is. Om meer afval te kunnen recycleren, moeten we de grondstoffen in het restafval beter scheiden. Ook moet de kwaliteit van die grondstoffen verbeteren. Daar gaan we onze inwoners in 2026 bij helpen. De manier van inzamelen blijft daarbij hetzelfde.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Beheer openbare ruimte

Kapitaalgoederen

- De driedelige aanpak (stutten, herijken, consolideren) wordt voortgezet.

- De inhaalslag op inspecties levert steeds meer inzicht in de onderhoudsstaat. Fysieke inhaalslagen, zoals bij wegverhardingen, worden voortgezet. Herijkingsprojecten starten in o.a. Generaal Maczekstraat, Valkenierslaan, Krogten, Moleneind Prinsenbeek, Hazeldonk en Haagweg. Ook bij civieltechnische kunstwerken wordt gewerkt aan stutten en herijken, met projecten zoals Trompbrug, Lunetbrug, Willemsbrug en vervanging van houten voetgangersbruggen. Bij openbare verlichting is al een grote stap gezet richting herijken. In 2026 wordt wederom een deel van de resterende conventionele verlichting vervangen door LED. Inspecties van armaturen en masten blijven nodig. De transitie naar LED biedt ook mogelijkheden voor kostenbeheersing > dimmen en veiligheid > sturen op lichtintensiteit.
- Het nieuwe bomenbeleid (2025) ondersteunt de overgang van stutten naar herijken. Projecten in 2026 zijn onder andere Vuchtschoot, Mathenestestraat, Epelenberg, Heerbaan, Olympiastraat en Nieuwe Boschstraat. In 2026 wordt de bomenkaart geactualiseerd, als onderdeel van duurzaam bomenbeheer. Voor waterwegen ligt de focus op beter beheer, eigenaarschap en areaalbeheer. Speerpunten zijn o.a. B-watergangen, weersextremen, samenwerking met het waterschap, ecologische doelen en datamanagement. Stedelijk groen wordt komend jaar in kaart gebracht met inspecties. In 2026 worden reconstructies uitgevoerd, o.a. in Park Valkenberg, Sportpark en Heusdenhout.

Riolering

Het GPSWR 2025-2029 bouwt voort op het vorige waterplan en richt zich op stedelijk water, riolering en klimaatadaptatie. De gemeente blijft voldoen aan haar wettelijke taken en werkt aan een gezonde leefomgeving. Dit doen we op het onderhoudsniveau B (basis). In 2026 gaan we onder andere aan de slag met gescheiden rioolstelsels bij de Paul Windhausenweg, de Haagweg, de Hendrik Berlagestraat en de Generaal Maczekstraat. Op diverse locaties worden relining-werkzaamheden uitgevoerd en werken we aan de renovatie en uitbreiding van het gemeentelijke grondwatermeetnet.

Kwaliteitsimpuls openbare ruimte

In 2022 zijn met het bestuursakkoord investeringsmiddelen beschikbaar gekomen voor een kwaliteitsimpuls in de openbare ruimte. In 2026 treffen we voorbereidingen om deze middelen in te zetten in de dorpen en wijken. We willen zo veel mogelijk van deze projecten in 2026 uitvoeren.

Regie op de ondergrond

Het belang van de ondergrond neemt toe. Deze wordt steeds bepalender voor de realisatie boven de grond. In 2026 gaan we verder op de weg die we in 2025 ingeslagen zijn. Via data ontwikkelen we inzicht in het gebruik van de ondergrond. Op basis daarvan maken we een kader voor de financiële, juridische en organisatorische aspecten. Hierdoor krijgen we meer grip op de benutting van de ondergrond.

Stad in een Park

In 2026 gaan we verder met de ontwikkeling van de stichting National Park City. De gemeente steunt deze stichting financieel en organisatorisch. Hierbij streven we naar de overdracht van bepaalde taken aan de stichting, omdat zij meer slagkracht kan bereiken door de inzet van bewoners. We nemen het programma op als een vast onderdeel in de uitwerking van onze plannen. Daarmee borgen we de ambitie van Stad in een Park binnen de organisatie.

Areaaluitbreiding

Bij nieuwe plannen en projecten sturen we proactiever en intensiever op materialisatiekeuzes, omdat deze bepalend zijn voor de beheer- en onderhoudskosten. Hiervoor gebruiken we onder andere het instrument areaaluitbreiding dat in 2025 is ontwikkeld. Dit jaar brengen we de financiële gevolgen in beeld van nieuwe beheer- en onderhoudskosten.

Afvalservice

We voeren het uitvoeringsprogramma 2025-2030 uit, dat begin 2025 is vastgesteld. De basis op orde en data zijn daarvoor essentieel. De invoering van een nieuwe vakapplicatie en toegangscontrolesystemen zorgt ervoor dat er data gegenereerd wordt. Deze data kunnen we inzetten om onze doelstellingen te behalen. Wat doen we?

- We zamelen afval, grondstoffen en herbruikbare goederen in voor Breda en Moerdijk, Etten-Leur, Drimmelen, Geertruidenberg en Altena (en mogelijk ook Alphen-Chaam). Met het overgrote deel van de omliggende gemeenten zijn afspraken gemaakt over de lokale dienstverlening van afvalservice. Om redenen van verdergaande synergie, schaalvoordeel en een professionele bedrijfsvoering onderzoeken wij in 2026 mogelijkheden voor verdergaande regionalisering op het gebied van inzameling, verwerking en circulaire initiatieven.
- We brengen de afvalinzameling waar nodig verder op orde.
- We hanteren een gebiedsgerichte aanpak met de nadruk op de grondstoffen die het meest kansrijk zijn en de meeste impact hebben.
- We betrekken onze inwoners bij de doelen en bieden gericht handelingsperspectief.
- We voeren proeftuinen uit om te ontdekken waar kansen liggen om op hogere treden van de R-ladder te komen.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Tevredenheid openbare ruimte

Omschrijving: Percentage Bredanaars dat tevreden is over de bruikbaarheid van de openbare ruimte

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
71	65	65	80	80

Toelichting: Met het actualisatie proces kapitaalgoederen hebben we in beeld gekregen dat er werk aan de winkel is met het onderhoud van de openbare ruimte. Daar werken we de komende jaren aan. Wel weten we daarbij ook dat er versoberingen doorgevoerd gaan worden en dat dit mogelijk invloed heeft op de tevredenheid.

Indicator: Schoon, heel en veilig

Omschrijving: Percentage Bredanaars dat de openbare ruimte als schoon, heel en veilig ervaart

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
89	89	89	80	82

Toelichting: Het geactualiseerd beleidskader kapitaalgoederen laat zien dat er werk aan de winkel is met het onderhoud van de openbare ruimte. De versobering die vanuit de begroting nodig is, heeft mogelijk invloed op de beleving van schoon, heel, veilig. In 2026 wordt gewerkt op basis van het gemeentelijk plan schoon waarmee onder andere gericht aan de slag wordt gegaan met zwerfvuil.

Indicator: Beleving afvalinzameling

Omschrijving: Rapportcijfer afvalinzameling

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
7,3	8	8	8	8

Toelichting: Behoud van de waardering van de wijze waarop in Breda de afvalinzameling wordt uitgevoerd

Indicator: Restafval

Omschrijving: Omvang huishoudelijk restafval, in kilogram per inwoner per jaar

Bron: www.waarstaatjegemeente.nl BBV

Thema-indicatoren

Meeteenheid: Kg per inwoner

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
148	152	146,7	147	140

Toelichting: We streven naar een daling ten opzichte van het resultaat in 2025. Er wordt binnen het uitvoeringsprogramma 2025-2030 bij het Bredase VANG beleid gekeken naar de hoeveelheid gescheiden ingezamelde afvalstromen en grondstoffen en de kwaliteit daarvan. Meer gescheiden afval en grondstoffen leidt in theorie tot minder restafval.

Indicator: Openbaar groen

Omschrijving: Percentage bomen dat aan de veiligheidsnormen voldoet

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
95				

Toelichting: In het proces actualisatie beleidskader kapitaalgoederen is duidelijk geworden dat we geen inspectiebeeld hebben van ons stedelijk groen. In 2026 wordt gewerkt aan het verkrijgen van het inspectiebeeld voor het areaal stedelijk groen. Daarmee kan een streefwaarde gesteld gaan worden.

Indicator: Aantal bomen

Omschrijving: Aantal bomen

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
109.442	109.700	110.000	110.000	110.000

Toelichting: Het afgelopen jaar is hard gewerkt aan de inhaalslag op het herplanten van bomen. Vanuit boominspecties in 2025 is gebleken dat er in het najaar van 2025 een kapvergunning nodig is voor meer dan 1.000 bomen vanwege veiligheidsoverwegingen om de openbare ruimte op orde te krijgen. Hierdoor zal de hoeveelheid herplant toenemen. Mogelijk heeft dit effect op deze realisatiewaarde.

Indicator: Onderhoud wegen

Omschrijving: Percentage van de wegen dat geen ernstige schade vertoont

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
84	85	82	90	90

Toelichting: Op het onderhoud van de wegen is in 2024 achterstalligheid vastgesteld. Ook in 2026 wordt daaraan gewerkt. Op basis van de actualisatie beleidskader kapitaalgoederen is ingezet op het aanpakken van geconstateerde achterstanden. Ook komend jaar wordt daar wederom aan hard gewerkt.

Indicator: Wateroverlast

Omschrijving: Aantal keer dat waterlast voorkomt in Breda door zware hoosbuien.

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: Aantal

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
1	1	1	1	1

Toelichting: In het stadshart maximaal 1 keer per 2 jaar wateroverlast door zware hoosbuien. In de rest van Breda maximaal 1 keer per jaar.

Indicator: Scheidingspercentage

Omschrijving: Het percentage afval dat gescheiden wordt ingezameld ten opzichte van het totaal aan huishoudelijk afval

Bron: Gemeente Breda, Afvalservice

Meeteenheid: %

Thema-indicatoren				
Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
				66

Toelichting: Stapsgewijsrichting doel 75% gescheiden huishoudelijk afval in 2030

Indicator: Aantal kilo's huishoudelijk afval

Omschrijving: Het totaal aantal kilo's fijn en grof restafval plus afval dat gescheiden wordt ingezameld (gemiddeld per persoon per jaar)

Bron: Gemeente Breda, Afvalservice

Meeteenheid: Aantal kg per persoon per jaar

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
				438

Toelichting: Het streven voor 2026 is 1% minder dan in 2025, geleidelijk afname richting 10% huishoudelijk afval in 2030.

Thema Beheer van het gemeentelijk vastgoed

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Voor een duurzaam en veerkrachtig Breda zijn voldoende hoogwaardige voorzieningen een randvoorwaarde. Naast voldoende woningen en ruimte om te werken zijn dat voorzieningen waar Bredanaars elkaar kunnen ontmoeten, kunnen sporten, cultuur kunnen beleven en hulp kunnen krijgen. Deze voorzieningen groeien mee met de ontwikkeling van de stad en de dorpen. In 2026 willen we inzicht krijgen in waar onze vastgoedportefeuille naartoe beweegt op basis van de ontwikkelingen in de stad.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

We maken de set integrale huisvestingsplannen (IHP's) compleet met de IHP's voor dorps- en wijkvoorzieningen en ambtelijke huisvesting. Samen met de bestaande IHP's voor sport en cultuur geven die inzicht in de mogelijke investeringen in gemeentelijke voorzieningen en de keuzes die we daarin hebben. Investerings kunnen bestaan uit verduurzaming, functionele aanpassingen, renovatie, nieuwbouw of een combinatie daarvan. Met de afronding van deze IHP's leggen we de basis voor het beleid rondom het gemeentelijk maatschappelijk vastgoed.

We onderhouden panden op een gemiddeld conditieniveau 3 (NEN 2767) en maken plannen om onze verouderde vastgoedportefeuille goed aan te laten sluiten bij onze doelstellingen. Blijkt dit niet realistisch, dan starten we een project om het betreffende pand te verbouwen, af te stoten en/of de gebruikers elders te huisvesten. Dit doen we in overleg met de betrokken beleidsafdelingen. We gaan door met het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed en treffen maatregelen om energie te besparen. Daarnaast werken we verder aan de realisatie van de multifunctionele accommodatie (MFA) in Bavel.

De huidige tarievennota is in 2016 opgesteld en is toe aan een actualisatie. In het tweede kwartaal van 2026 zal een voorstel op basis van enkele scenario's hiertoe ter besluitvorming worden voorgelegd.

INDICATOREN

Thema-indicatoren				
Indicator: Tevredenheid binnensport				
Omschrijving: Tevredenheid door gebruikers van gemeentelijke sportaccommodaties over de binnensportaccommodaties				
Bron: Gemeente Breda, stadsenquête				

Thema-indicatoren

Meeteenheid: Score tussen 1 en 10

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
8	7,8		7,5	7,5

Toelichting: Nu de sportvragen over accommodaties uit de inwonersenquête zijn gehaald, dient er in 2026 een nieuw klanttevredenheidsonderzoek te worden opgestart vanuit het MT Sport.

Indicator: Bezettingsgraad sportaccommodaties velden

Omschrijving: Gemiddelde bezettingsgraad van sportaccommodaties buitenvelden

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
80	80	80	80	80

Toelichting: idem als 2025

Indicator: Bezettingsgraad sportaccommodaties: onderwijs

Omschrijving: Gemiddelde bezettingsgraad van sportaccommodaties: onderwijsgebruik binnen

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
52	58	60	60	60

Toelichting: idem als 2025

Indicator: Bezettingsgraad sportaccommodaties: verenigingen

Omschrijving: Gemiddelde bezettingsgraad van sportaccommodaties: verenigingsgebruik binnen

Bron: Gemeente Breda

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
72	72	75	80	80

Toelichting: idem als 2025

Indicator: Verduurzaming gemeentelijke gebouwen

Omschrijving: CO2 uitstoot per Bruto Vloer Oppervlak (BVO) van de kernportefeuille

Bron: Meetgegevens slimme meters

Meeteenheid: Kg CO2 per m2 BVO kernportefeuille

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
	24	29,47	28	26,5

Toelichting: Met de streefwaarde van 28 voor 2025 en 0 voor 2044 is lineair 26,5 de streefwaarde voor 2026.

De streefwaarde voor 2024 is behaald. Omdat er bij de vaststelling nog weinig historische data beschikbaar was, werd deze aanvankelijk ruim ingeschat. Inmiddels hebben we één volledig jaar aan data om op terug te kijken. Toch blijven er blinde vlekken aanwezig.

Thema Bestuur van Breda

NAAMSWIJZIGING

Met ingang van de begroting 2026 is het thema 'Open Overheid' hernoemd naar 'Bestuur van Breda'. Daarnaast is het product 'Samenwerking' verplaatst van het thema 'Verbindend Bestuur' naar het programma 'Basis op Orde in Breda', thema 'Bestuur van Breda'. Daarmee komt het thema 'Verbindend Bestuur' in programma 2 te vervallen.

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Er gebeurt veel in de wereld. Spanningen en oorlogen in het buitenland hebben steeds vaker een rechtstreeks effect op Breda. Kunstmatige intelligentie (AI) neemt een vlucht en verandert onze manier van werken. De effecten van het veranderende klimaat zijn in onze stad voelbaar. De arbeidsmarkt komt steeds verder onder druk te staan en cruciale sectoren kampen met ernstige personeelstekorten.

We zien dat steeds meer onderwerpen zich niet beperken tot de geografische grenzen van Breda. Een stikstofvraagstuk, netcongestieprobleem of woonopgave stopt niet bij de randen van onze dorpen. Het aanpakken ervan vraagt dus om afstemming en samenwerking, binnen de stad én in de regio. Steeds vaker zien we vraagstukken waarbij de gemeente slechts één van de relevante spelers is en er een veelvoud van partners nodig is om effectief te kunnen zijn. Dit geldt zeker voor transities op het gebied van klimaat, zorg en arbeidsmarkt. De gemeente beweegt daarbij telkens flexibel mee met wat er nodig is. De ene keer als initiatiefnemer en kartrekker, de andere keer als kadersteller, deelnemer of facilitator. En soms zelfs in meerdere rollen binnen één vraagstuk.

Ook onze inwoners bewegen dagelijks volop in de regio, voor wonen, werken en recreëren. We zijn trots op onze stad. Maar willen ook dat die stad verbonden is en blijft met haar directe omgeving – de regio die voor onze inwoners al zo bekend en vertrouwd is. Dit vraagt om een stadsbestuur dat vanuit een visie én concrete Bredase doelen handelt. De richting daarvoor is bepaald: Breda Gastvrij, stad van ontmoeting. Breda Groen, een stad in een park. En Breda Grenzeloos, stad van oplossingen. Deze richting is het kompas waarlangs we nieuwe visies en nieuw beleid ontwikkelen en waarlangs onze stad en de dorpen groeien en zich ontwikkelen. Niet langs één G, maar langs alle 3, want dát is het DNA van Breda.

We gaan daarbij scherper kiezen welke samenwerking voor een vraagstuk nodig en nuttig is. In algemene zin kiezen we voor een focus op een sterkere samenwerking binnen de Baronie. En vanuit een krachtige Baronie zoeken we de samenwerking op met de regio Hart van Brabant. We zien de regio Breda-Tilburg als één grootstedelijke regio Breda-Tilburg (SRBT), het hart van onze regionale focus. Ook op stedelijk niveau bouwen we de samenwerking tussen Breda en Tilburg verder uit. We zijn immers beide centrumsteden voor onze regio en komen veel vergelijkbare vraagstukken tegen.

Vanuit de primaire focus op de SRBT zorgen we bij specifieke onderwerpen voor een goede samenwerking en afstemming met de Regio West-Brabant en de Brainport-regio. Vanuit onze SRBT-samenwerking versterken we onze positie en invloed op regionaal, landelijk en Europees niveau. Schaalvergroting is daarbij nodig om serieus mee te kunnen praten.

De wereld verandert snel. Op meerdere fronten is er onzekerheid en ontbreken pasklare oplossingen en antwoorden op grote maatschappelijke vraagstukken. In die toenemende onzekerheid is een stadbestuur nodig dat eerlijk, begrijpelijk en persoonlijk handelt en communiceert. Zeggen wat je doet en doen wat je zegt. Een bestuur dat midden in de stad staat, luistert en handelt. Juist ook als dingen nog niet allemaal duidelijk zijn. Op die manier willen we voortbouwen aan meer vertrouwen van onze inwoners in de politiek en de gemeente.

Dit jaar vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Na de verkiezingen wordt een nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Deze geeft richting aan het beleid voor de komende bestuursperiode 2026-2030. Ook wordt een nieuw college van burgemeester en wethouders gevormd. In deze begroting is ruimte voor een zorgvuldige overdracht, ondersteuning van de raadsleden en een goede start van het nieuwe bestuur.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

- De samenwerking binnen de Baronie wordt verder geformaliseerd tot een gemeenschappelijke regeling (GR), met als beoogde ingangsdatum 1 januari 2026. Daarmee ontstaat er gelijkwaardigheid met de regio Hart van Brabant. Vanaf 2026 ondersteunt een programmabureau de nieuwe GR.

- Voor de samenwerking binnen de SRBT ontwikkelen we een passende structuur en een concrete uitvoeringsagenda. De samenwerking met Tilburg bouwen we verder uit. In de Europese lobby gaan we samen optrekken. Daarom investeren we gezamenlijk in een extra formatieplaats in Brussel die ons helpt om de juiste fondsen te vinden en aan te trekken en onze invloed in Europa te vergroten.
- We gaan in 2026 aanbevelingen opvolgen uit een artikel 213-onderzoek naar verbonden partijen dat in de tweede helft van 2025 wordt uitgevoerd en nemen daarbij de aanbevelingen van de Rekenkamer ook mee. De aanbevelingen gaan in ieder geval over het scherper sturen op de Bredase inbreng in de verbonden partijen, het nadrukkelijk pakken van een centrumrol en het beter uitwerken van de interne governance (bestuurlijk en ambtelijk).
- De strategische agenda van RWB is erop gericht om het economisch vestigingsklimaat in de regio te verbeteren. Daarom sturen we aan op een verdergaande samenwerking tussen REWIN en dit onderdeel van RWB. Het betreffende budget verplaatsen we met deze begroting daarom naar het thema 'Stimuleren economische ontwikkeling in Breda'. We sturen in onze gesprekken met RWB aan op een synergievoordeel van 10%. Deze middelen benutten we vervolgens voor onze Baronie-samenwerking. De overige functies van RWB (Mobiliteitscentrum, KCV, et cetera) blijven we benutten, als een soort shared servicecentrum in de regio.
- De lobby voor Bredase dossiers organiseren we zo veel mogelijk samen met anderen om meer impact te maken. We kijken telkens wat de meest effectieve samenwerkingsschaal is. De nieuwe regeringsperiode biedt daarbij volop kansen om in Den Haag onze invloed uit te oefenen. Vanaf 2027 start een nieuwe Europese financiële periode, waardoor 2026 een belangrijk jaar is om daar met partners op voor te sorteren. Voor onze Haagse en Europese lobby maken we in 2026, vanuit een nieuw lokaal bestuursakkoord, ook een nieuwe lobbyagenda. Deze is goed afgestemd op die van Tilburg en wordt deels gezamenlijk opgesteld.
- Groen, Grenzeloos en Gastvrij is het verhaal van de stad. Maar om dat verhaal geloofwaardig te blijven vertellen vanuit Breda Marketing, is voeding nodig. Gemeentelijke visies en beleidsdocumenten bieden belangrijke gidsen voor de stad van de toekomst. Daarom gaan we bij de start van nieuwe richtinggevendende documenten vooraf nadenken over hoe Groen, Grenzeloos en Gastvrij daarin meegenomen kunnen worden. Zo dragen alle deelplannen bij aan de stad die we graag willen zijn.
- We zetten de Parel van een Podcast ook begin 2026 nog door. Daarmee geven we inwoners in de aanloop naar de lokale verkiezingen op een vernieuwende manier inzicht in de Bredase politieke en bestuurlijke afwegingen.
- Vanuit een drietal separate projecten (installatie nieuwe gemeenteraad, collegewissel en verkiezingen) wordt integraal samengewerkt om het nieuwe gemeentebestuur te installeren en van start te laten gaan.

INDICATOREN

Thema-indicatoren

Indicator: Gemeente betreft burgers

Omschrijving: Percentage Bredanaars dat vindt dat burgers onvoldoende bij gemeentelijke plannen worden betrokken

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
28	25	20	25	22

Toelichting: Hoe lager het percentage, hoe positiever. We zien na een stijging tijdens en na corona in 2024 weer een daling van deze indicator, tot op het niveau van vóór corona (21-23 procent). We streven ernaar om die waarde vast te houden. Hierbij

Thema-indicatoren

kunnen in 2026 de landelijk en lokale verkiezingen ook nog van invloed zijn op deze indicator, in hoeverre mensen zich in de uitslag en formatie 'gehoord' voelen, wat doorwerkt in de ervaring of burgers zich 'betrokken' voelen bij gemeentelijke beleid.

Indicator: Gemeente luistert

Omschrijving: Percentage Bredanaars dat vindt dat de gemeente NIET voldoende luistert naar de mening van de burgers

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
23	23	22	23	23

Toelichting: In 2026 streven we naar een voortzetting van de meest recente realisatiewaarden (23%). Hierbij kunnen in 2026 de landelijk en lokale verkiezingen ook nog van invloed zijn op deze indicator, in hoeverre mensen zich in de uitslag en formatie 'gehoord' voelen.

Indicator: Vertrouwen in de gemeente

Omschrijving: Aandeel (helemaal) mee eens met de stelling "Ik heb vertrouwen in de gemeente"

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
37	55	53	55	55

Toelichting: Na een flinke dip tijdens en na Corona in dit cijfer, heeft in '23 en '24 weer een meerderheid van de inwoners vertrouwen in de gemeente. Dat willen we vasthouden. De verkiezingsuitslag kan van invloed zijn op deze waarde.

Indicator: Vertrouwen in de politiek in Breda

Omschrijving: Aandeel (helemaal) mee eens met de stelling "Ik heb vertrouwen in de politiek in Breda"

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
26	37	33	40	35

Toelichting: Na een dip in het vertrouwen tijdens corona, zien we dat na 2023 het vertrouwen in de politiek weer wat is gestegen. We streven naar een stabilisatie van dat gestegen vertrouwen. Hierbij zullen ook landelijke én lokale verkiezingen en aansluitende akkoorden in '26 van invloed zijn op het vertrouwen van inwoners op 'de politiek'.

Indicator: Ontwikkeling Breda

Omschrijving: Aandeel dat vindt dat het de goede kant op gaat met Breda

Bron: Gemeente Breda, stadsenquête

Meeteenheid: %

Realisatie 2022	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Streefwaarde 2025	Streefwaarde 2026
66	71	68	70	70

Toelichting: We zien dat dit percentage de afgelopen jaren fluctueert tussen de 66 en 71. We streven net als voorgaande jaren naar een percentage van 70%.

WAT MAG HET PROGRAMMA KOSTEN?

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten						

Exploitatie	Jaarrekening 2024	Begroting 2025 na wijziging	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Veilig Breda	42.446	45.602	41.547	40.977	41.099	41.240
Dienstverlening	13.697	15.946	16.017	16.135	16.015	13.612
Beheer van de openbare ruimte	101.851	105.937	109.815	111.743	114.205	115.993
Beheer van het gemeentelijk vastgoed	34.587	28.411	29.310	29.260	29.530	29.592
Bestuur in Breda	9.282	9.210	9.274	9.282	9.137	9.132
Reserve Kapitaalgoederen	0	2.262	2.936	2.224	1.852	1.852
Exploitatiereserve programma 4	255	3.255	30	30	30	30
Investeringsreserve programma 4	2.118	73	127	125	123	113
Totaal Lasten	204.237	210.698	209.055	209.777	211.992	211.564
Baten						
Veilig Breda	16.582	18.754	15.458	15.708	15.958	15.958
Dienstverlening	7.278	8.505	8.575	8.575	8.575	5.873
Beheer van de openbare ruimte	71.155	72.461	73.653	74.561	76.155	77.679
Beheer van het gemeentelijk vastgoed	19.493	12.856	13.316	13.116	13.116	13.116
Bestuur in Breda	165	0	0	0	0	0
Algemene reserve programma 4	11	13	0	0	0	0
Exploitatiereserve programma 4	673	681	3.179	242	108	0
Investeringsreserve programma 4	1.712	327	327	327	327	327
Totaal Baten	117.070	113.596	114.508	112.529	114.239	112.954
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	87.167	97.102	94.547	97.247	97.753	98.610

FINANCIËLE TOELICHTING OP DIT PROGRAMMA

Veilig Breda

Fysieke veiligheid

We zien hogere inkomsten (€ 0,27 miljoen) door meer legesopbrengsten. Daarnaast hebben we te maken met hogere kosten (€ 0,59 miljoen) door een herverdeling van de personeelskosten, een hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio en een lagere bijdrage aan de Omgevingsdienst.

Ondermijning

De lagere baten worden vooral veroorzaakt doordat in de jaarschijf 2025 de subsidie Preventie met Gezag is begroot en in 2026 niet (€ 4,1 miljoen). Dat geldt ook voor de bijbehorende lasten (eveneens € 4,1 miljoen). De overige baten bestaan eveneens uit subsidies die in 2025 zijn verkregen, maar vooralsnog niet in 2026. In de kadernota 2025 is een aanvullende keuze Ondermijning (€ 0,08 miljoen) opgenomen die hieronder tot uitdrukking komt bij de bestuurlijke boetes in het onderdeel Veiligheid openbare ruimte. Het overige bedrag aan lagere kosten (€ 1,5 miljoen) ontstaat door een herverdeling van de personeelskosten naar Veiligheid Openbare ruimte.

Veilig Breda

De baten vallen hoger uit doordat de opbrengsten vanuit het precario zijn toegenomen (€ 0,03 miljoen). De lagere lasten worden ook hier veroorzaakt door een herverdeling van de personeelskosten.

Veiligheid openbare ruimte

De hogere kosten zijn vooral ontstaan door een herverdeling van de personeelskosten (€ 1,9 miljoen). Verder is er vanuit de kadernota 2025 € 0,4 miljoen extra budget beschikbaar gesteld voor evenementen (crowd control). Op basis van een lagere kostenonderbouwing zijn de lasten bij fiscaal parkeren € 0,1 miljoen lager. Van de hogere baten (€ 0,89 miljoen) komt € 0,6 miljoen van hogere tarieven voor fiscaal parkeren, zoals benoemd in de kadernota 2025. Daarnaast stijgen de baten vanuit bestuurlijke boetes (€ 0,09 miljoen), met name door het actiever vorderen bij illegale prostitutie (taakstelling kadernota 2025) en vanuit de leges voor evenementen (€ 0,2 miljoen). De baten vanuit water en havens zijn met € 0,08 miljoen verlaagd, omdat die opbrengsten al langere tijd niet haalbaar blijken.

Zichtbare criminaliteit

De hogere kosten zijn ontstaan door de herverdeling van de personeelskosten. Aan de batenkant is een eenmalige subsidie voor 2025 weggefallen.

Zorg en Veiligheid

De lasten en baten vallen € 0,14 miljoen lager uit door het wegvallen van eenmalige subsidies.

Dienstverlening

- In 2026 verstrekken we naar verwachting meer balieproducten tegen een geïndexeerd tarief. Hierdoor stijgen de inkomsten met € 0,4 miljoen.
- In 2025 werd het subsidieproject Brabants Migratie en Informatie Punt, ondergebracht bij Publiekszaken, afgerond. Dit zorgt voor een daling van de begrote lasten en baten van € 0,3 miljoen in 2026.
- In 2025 hebben we geen rekening gehouden met tussentijdse verkiezingen. Daardoor stijgen de lasten met € 0,45 miljoen in 2026. Voor de overige exploitatielasten wordt € 0,15 miljoen minder begroot.

Beheer van de openbare ruimte

Beheer openbare ruimte, groen en wegen

De lasten van beheer openbare ruimte stijgen met € 2,2 miljoen door indexatie, toenemende kapitaallasten en personeelskosten, mede in lijn met de actualisatie van de kapitaalgoederen. Daarnaast is er bij de kadernota € 0,15 miljoen beschikbaar gesteld voor Stad in een park en € 0,3 miljoen voor calamiteiten reiniging. Daar tegenover is € -0,1 miljoen bespaard op de bestrijding van de eikenprocessierups. De SUP-vergoeding voor opruimen zwerfafval die in 2025 begroot is, is vooralsnog in 2026 nog niet begroot in verband met evaluatie van de regeling. Hierdoor zijn zowel baten als lasten € 0,7 miljoen lager.

Vanaf 2027 nemen de baten structureel toe met € 50.000. Dit komt doordat de gemeente de inkomsten uit reclame in de openbare ruimte verhoogt, conform de afspraak in de kadernota 2025. Hiermee leggen we de kosten van beheer en onderhoud meer bij de gebruikers van de openbare ruimte.

Afvalservice

De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend en wordt jaarlijks geïndexeerd met 2%. In 2026 voorzien we hierdoor een stijging van de baten met € 1 miljoen. Daarnaast wordt de regionale dienstverlening door Afvalservice uitgebreid met ruim € 1 miljoen baten en lasten. We houden rekening met lagere opbrengsten uit afvalstromen van € 0,4 miljoen.

Daarnaast stijgen de lasten, buiten de vermelde regio-uitbreiding, met € 0,9 miljoen. Dit heeft te maken met verwachte indexatie.

Riolering

De tarieven van de rioolheffing stijgen met 2%, zoals afgesproken in het bestuursakkoord. Door de stijgende prijzen en rentelasten gaat de egalisatievoorziening met een onttrekking van € 0,45 miljoen naar nihil. De onttrekking uit de voorziening is daarmee € 1,5 miljoen lager dan in 2025, de baten uit rioolheffing zijn toegenomen met € 0,7 miljoen. Eventuele knelpunten kunnen tijdens de aangekondigde herijking van het GPSWR in 2026 worden besproken en opgelost.

Vastgoedbeheer

De huuropbrengsten nemen toe met € 0,5 miljoen door de indexatie van de huren. De lasten nemen ook toe met € 0,9 miljoen. Dit betreft vooral de indexatie van de onderhoudskosten, belastingen, verzekeringen, de dotatie aan de voorziening en de doorbelasting van salarissen en sociale lasten (€ 0,3 miljoen). Daarnaast stijgen de kapitaalslasten met € 0,2 miljoen en de exploitatiebijdragen met € 0,4 miljoen.

Bestuur van Breda

RWB

De bijdrage aan Regio West-Brabant (RWB) gaat in 2026 met € 0,15 miljoen omlaag. Dit is gebaseerd op de begroting van RWB plus het minder middelen inzetten, zoals besloten in de kadernota 2025.

Bestuurlijke samenwerking

In 2025 waren de middelen incidenteel opgehoogd met € 0,1 miljoen om de kosten van samenwerking de Baronie te dekken. Vanaf 2026 wordt hiervoor € 0,1 miljoen structureel beschikbaar gesteld. Dit omdat we in onze regionale samenwerking meer nadruk willen leggen op de samenwerking met de Baronie-gemeenten en in de Stedelijke Regio Breda-Tilburg. De bijdrage van Breda vraagt meer financiering dan tot nu toe beschikbaar was voor de Baroniesamenwerking.

INVESTERINGEN

Bedragen x € 1.000

Fasering	Investerings in dit programma	Planning uitgaven 2026 (bruto)	Planning uitgaven 2027 (bruto)	Planning uitgaven 2028 (bruto)	Planning uitgaven 2029 (bruto)	Planning uitgaven 2030-2034 (bruto)	Planning uitgaven 2035-2039 (bruto)	Planning uitgaven 2040-2044 (bruto)
	Sporthal de Doelen					3.541		
	Vastgoedbeheer				1.450	6.000	311.500	290.000
	Wilhelminapark					1.500		
	Landschapsverbetering Singelstructuur				458	2.000	2.000	2.000
	Beleidsdoel hitte, droogte, wateroverlast, waterrecreatie en waterkwaliteit			1.350	2.275	5.000	6.000	7.000
	Openbare ruimte: herinrichtingen					5.000	6.000	7.000
	Openbare ruimte: water (instandhouding)				75	650	750	850
	Openbare ruimte: water nautisch beheer							
	Openbare ruimte: wegen (instandhouding)				5.175	35.000	40.000	45.000
	Openbare ruimte; openbare verlichting (instandhouding)					9.000	9.750	10.500
	Openbare ruimte: stedelijk groen (instandhouding)				675	4.500	5.000	6.000

Bedragen x € 1.000

	Openbare ruimte: bomen (instandhouding)				1.425	10.000	11.500	13.000
	Civieltechnische kunstwerken (instandhouding)				825	6.000	7.500	8.500
	Riolering					110.000	120.000	120.000
	Kader Richtlijn water					5.000		
	Afval				350	1.900	2.200	2.250
Ambitie				1.350	12.708	205.091	522.200	512.100
	MFA Bavel	9.413	6.425	225				
	Sporthal de Doelen		455	1.244	1.243	18.658		
	Sportaccommodaties	1.000	1.000	1.000				
	Vastgoedbeheer	1.725	1.725	2.050				
	Wilhelminapark	350	350	350				
	Landschapsverbetering Singelstructuur		177	480				
	Beleidsdoel hitte, droogte, wateroverlast, waterrecreatie en waterkwaliteit	700	1.949	875				
	Openbare ruimte en pleinenaanpak (bestuursakkoord)	650	1.900					
	Openbare ruimte: wegen (instandhouding)	5.387	7.200	5.610				
	Riolering	18.500	21.000	22.000	24.000			
	Afval	350	350	350				
	Veilige Stad	225						
Plan		38.300	42.531	34.184	25.243	18.658		
	Openbare ruimte: bomen (instandhouding)	2.050	2.250	1.870				
	Openbare ruimte en pleinenaanpak (bestuursakkoord)	1.300						
	Openbare ruimte: water (instandhouding)	100	100	85				
	Openbare ruimte; openbare verlichting	4.800	4.800	3.910	3.450			
	Openbare ruimte: stedelijk groen	900	900	765				
	Civieltechnische kunstwerken (instandhouding)		1.256	935				
	Willemsbrug (instandhouding)	1.250						
Project		10.400	9.306	7.565	3.450			
	MFA Bavel							
	Sporthal de Doelen	122	130					
	Vastgoedbeheer	580	298					
	Sportaccommodaties	200						

Bedragen x € 1.000

Bovenwijkse watermaatregelen nieuwbouwlocaties	150						
Stad in een park	250						
Levensbos	75	75	75	61			
Landschapsverbetering Singelstructuur	380	303					
Beleidsdoel hitte, droogte, wateroverlast, waterrecreatie en waterkwaliteit	675	176					
Openbare ruimte en pleinenaanpak (bestuursakkoord)	200						
Openbare ruimte: water nautisch beheer	85						
Openbare ruimte: wegen (instandhouding)	1.513						
Openbare ruimte: bomen (instandhouding)	200						
Civieltechnische kunstwerken (instandhouding)	848						
Uitvoering	5.278	982	75	61			
Totaal	53.978	52.819	43.174	41.462	223.749	522.200	512.100

Afval

De investeringen zijn bedoeld voor de jaarlijkse vervanging en uitbreiding van de ondergrondse containers, de minicontainers en de rolcontainers.

Beleidsdoelen droogte, hitte, wateroverlast, waterkwaliteit en waterrecreatie

Door de klimaatverandering, de energietransitie en de woningbouwopgave ligt er druk op de openbare ruimte. De investeringen binnen dit thema worden ingezet om de doelen voor klimaat te behalen. Daarnaast zetten we in op een balans tussen ecologische doelstellingen en waterrecreatie en werken we mee aan de doelstellingen vanuit Kader Richtlijn Water (KRW). De meerjarenplanning is geactualiseerd.

Openbare ruimte: Bomen (instandhouding)

In het beleidskader Actualisatie Kapitaalgoederen zijn vervangingsinvesteringen opgenomen voor bomen. De vervangingsinvesteringen zijn nodig om op het gewenste onderhoudsniveau te komen en te blijven.

Bovenwijkse watermaatregelen nieuwbouwlocaties

Het budget wordt ingezet om effecten van nieuwbouwlocaties op het gemeentelijk watersysteem op te kunnen vangen.

Landschapsverbetering Singelstructuur

Met deze middelen geven we invulling aan het Uitvoeringskader binnensingel 2016-2056. Het budget is bedoeld om een stadspark aan te leggen en een dubbele bomenrij te realiseren als aanvulling op bestaande projecten.

Levensbos

In 2024 is begonnen met het aanleggen van het Levensbos waarin inwoners hun herinneringen kunnen delen. Een belangrijk onderdeel van het plan is dat inwoners van Breda het bos via een donatie mogelijk maken en daarmee een herinnering kopen in het Levensbos. Daarnaast hebben we een subsidie ontvangen vanuit het Groen Ontwikkelfonds Brabant. De verdere aanleg vindt plaats in de periode t/m 2029.

MFA Bavel

In 2026 ronden we de voorbereidingen voor de bouw van de MFA Bavel af en starten we met de realisatie. Oplevering en ingebruikname zijn voorzien in 2027.

Openbare ruimte; stedelijk groen (instandhouding)

In het beleidskader Actualisatie Kapitaalgoederen zijn vervangingsinvesteringen opgenomen voor stedelijk groen. De vervangingsinvesteringen zijn nodig om op het gewenste onderhoudsniveau te komen en te blijven.

Openbare ruimte en pleinenaanpak (bestuursakkoord)

In het bestuursakkoord is een investeringsimpuls 'Openbare ruimte en pleinenaanpak' opgenomen van € 6 miljoen. Daarmee verbeteren we de kwaliteit van de openbare ruimte. Van deze middelen is € 4 miljoen bedoeld als bijdrage voor het realiseren van groene straten en pleinen. De overige € 2 miljoen wordt ingezet voor het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte. In het SIP is de verdeling over de jaren verder uitgewerkt. In 2026 werken we onder andere aan de volgende projecten: het Jack van Gilsplein, het Haagpark-Scheldestraat, het Schoolakkerplein en het Chassépark.

Water nautisch beheer

Dit budget wordt ingezet voor de instandhouding van de aanlegplaatsen van de bootjes in de singel en rivieren.

Openbare ruimte; wegen (instandhouding)

In het beleidskader Actualisatie Kapitaalgoederen zijn vervangingsinvesteringen opgenomen voor wegen. De vervangingsinvesteringen zijn nodig om op het gewenste onderhoudsniveau te komen en te blijven. De meerjarenplanning is meerjarig geactualiseerd.

Openbare ruimte; openbare verlichting (instandhouding)

In het beleidskader Actualisatie Kapitaalgoederen zijn vervangingsinvesteringen opgenomen voor openbare verlichting. De vervangingsinvesteringen zijn nodig om het areaal te verduurzamen en zo op het gewenste onderhoudsniveau te komen en te blijven.

Riolering (instandhouding)

In het Gemeentelijk Plan Stedelijk Water en Riolering zijn investeringen opgenomen voor de verbetering en vervanging van de riolering, waaronder klimaatadaptieve maatregelen om op onderhoudsniveau basis te beheren. Het investeringsvolume per jaar is aangepast aan het GPSWR 2025-2029.

Civieltechnische kunstwerken (instandhouding)

In het beleidskader Actualisatie Kapitaalgoederen zijn vervangingsinvesteringen opgenomen voor civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, kademuren etc.). De vervangingsinvesteringen zijn nodig om op het gewenste onderhoudsniveau te komen en te blijven.

Sportaccommodaties

De inventarisaties voor het IHP sport maken duidelijk dat Bredase sportvoorzieningen vragen om investeringen. Vooruitlopend op het IHP Sport wordt er voor 2026 en de jaren 2027 en 2028 € 1,0 miljoen investeringsruimte gereserveerd voor dergelijke investeringen.

Sporthal De Doelen Princenhage

Ook in 2026 zetten we de ontwikkeling van de nieuwe sporthal in Princenhage voort. De nieuwe Doelen gaat er komen. De realisatie wordt meegenomen in de stadsbrede investeringsafweging en vindt plaats in een getemporiseerd tempo. We ronden de ambitiefase af en kiezen voor een sporthal met twee zalen, waarmee we zowel de sportbeoefening van Princenhage als wel op stadsniveau kunnen inspelen op de groeiende behoefte aan basketbalfaciliteiten. Gezien de complexiteit van het project blijven we zorgvuldig sturen op haalbaarheid en ruimtelijke procedures. Wij streven ernaar om de bouw in 2030 te laten aanvangen.

Stad in een Park

In het bestuursakkoord is een investeringsimpuls van € 0,5 miljoen opgenomen voor groen en extra bomen om onze ambitie 'Stad in een Park' waar te maken. In het SIP zijn deze gelden verdeeld over de jaren 2024-2026.

Vastgoedbeheer

In 2026 gaan we door met het verduurzamen van de gemeentelijke panden. Daarnaast voeren we functionele aanpassingen door die het gebruik van accommodaties en de exploitatie daarvan verbeteren. De maatschappelijke waarde van deze accommodaties neemt daardoor toe. Verder treffen we maatregelen om aan wet- regelgeving te voldoen en verbeteren we de toegankelijkheid van onze panden. Tevens is in de begroting 2026 en verder bewaar erfgoed ondergebracht bij Vastgoedbeheer. Dit betreft zowel de voorbereiding voor het nieuwe Stadsdepot dan wel investeringen ten behoeve van de huidige depots.

Veilige Stad

Werkbudget diverse kleine noodzakelijke directe investeringen (w.o. camera's) om de veiligheid in de stad te behouden en te vergroten.

Wilhelminapark

De investering betreft langere termijn aanpak verbetering Wilhelminapark.

Willemsbrug

Het herstel van de Willemsbrug betreft een instandhoudingsinvestering en uitvoering vindt plaats in 2026 en 2027.

Groene schoolpleinen

Het investeringsbudget voor groene schoolpleinen is uit het SIP gehaald, aangezien de bijdrage aan groene schoolpleinen geen investerings-, maar exploitatiebudget betreft. In het exploitatiebudget is dan ook rekening gehouden met bijdragen voor de aanleg van diverse groene schoolpleinen.

Kaderrichtlijn Water (KRW)

In eerdere begrotingen waren bedragen in het SIP opgenomen voor de Kader Richtlijn Waterdoelstellingen. Er is dit jaar, zoals toegelicht in het hoofdstuk van het SIP, nadrukkelijk gekeken naar realistische planningen. De eerdere bedragen waren ramingen: er is nog geen plan. Er vinden op dit moment onderzoeken plaats naar de fysisch-chemische maatregelen die nodig zijn om de KRW-doelstellingen te halen. Dit onderzoek wordt eerst afgewacht: op basis van deze resultaten volgen er concrete projecten, waarmee de benodigde investeringsvraag opnieuw voorgelegd wordt. Tegelijkertijd worden, met de investeringen behorend bij het beleidsdoel Droogte, hitte, wateroverlast, waterkwaliteit en waterrecreatie, stappen gezet die bijdragen aan de KRW-doelstellingen.

RESERVES

Bedragen x €1.000

Basis op Orde in Breda	Stand 1-1-2026	Bedrag mutaties	Stand 31-12-2026
Reserve Kapitaalgoederen	2.262	2.936	5.199
Algemene reserve programma 4	0	0	0
Exploitatiereserve programma 4	3.469	-3.149	321
Investeringsreserve programma 4	6.333	-200	6.133
Totaal	12.065	-412	11.652

Reserve kapitaalgoederen

Dit is een nieuwe reserve die voor 7 jaar is ingesteld bij de actualisatie van het Beleidskader beheer kapitaalgoederen openbare ruimte Breda. In 2026 voegen we € 2,9 miljoen toe aan deze reserve. De reserve wordt gebruikt om extra kosten vanuit inspecties en maatregelen op te kunnen vangen, die nu nog onvoldoende in beeld zijn.

Exploitatiereserve

De middelen worden ingezet voor het verhogen van onderhoudsniveau van dorpen en wijken, het experiment gesloten coffeeshops en het integraal huisvestingsfonds.

Investeringsreserve

De onttrekking betreft de kapitaallasten van de kredieten die door de investeringsreserve worden gedekt.

VOORZIENINGEN

Bedragen x €1.000

Basis op Orde in Breda	Stand 1-1-2026	Bedrag mutaties	Stand 31-12-2026
Voorziening wet AppA	7.483	-157	7.325
Onderhoud Vastgoedbeheer	21.362	-1.628	19.734
Voorziening openbare ruimte onderhoud	999	-71	927
Achterstallig onderhoud verhardingen	2.904	-1.156	1.748
Voorziening van derden verkregen middelen (44.2)	130	125	255
Voorziening afvalservice	0	0	0
Voorziening riolering	448	-448	0
Totaal	33.325	-3.335	29.990

Voorziening wet AppA

De voorziening bevat pensioenreserveringen en wachtgelden van voormalige politieke ambtsdragers (wethouders). De AppA-voorziening wordt jaarlijks aangepast op basis van de extern opgestelde berekeningen van de pensioenverplichtingen aan (voormalige) politieke ambtsdragers.

Onderhoud vastgoedbeheer

De cijfers zijn gebaseerd op de actuele stand van de voorzieningen volgens de jaarrekening 2024 en de begrote dotaties en onttrekkingen in 2025 en 2026.

Voorziening openbare ruimte onderhoud

De cijfers zijn gebaseerd op de actuele stand van de voorzieningen volgens de jaarrekening 2024 en de begrote dotaties en onttrekkingen in 2025 en 2026.

Achterstalligheid onderhoud verhardingen

In 2014 is besloten een bedrag te reserveren voor het inlopen van achterstallig onderhoud aan de verhardingen. Wanneer het kwaliteitsniveau weer op peil is, wordt de dekking van toekomstig (instandhoudings)onderhoud via de onderhoudsvoorziening geregeld. Uit nieuwe inspecties is meer achterstalligheid gebleken. In 2023 is daarom een dotatie van € 5,8 miljoen gedaan aan deze voorziening. De realisatie staat geprogrammeerd t/m 2027.

Voorziening afvalservice

De voorziening afvalservice is bedoeld om de lasten en baten te egaliseren voor de inzameling en verwerking van het huishoudelijk afval.

Voorziening riolering

De voorziening riolering is bedoeld voor de egalisatie van de tarieven voor rioolheffing en het opvangen van financiële tegenvallers. De tarieven voor de rioolheffing liggen in 2026 conform het bestuursakkoord, 2% hoger dan in 2025. We begroten dotaties of onttrekkingen om aan het eind van de periode van het Stedelijk Waterplan op nul uit te komen. Daarnaast wordt het resultaat vanuit de riolering elk jaar ten laste of ten gunste van de voorziening gebracht. De voorziening wordt betrokken in het nieuwe Stedelijk Waterplan 202-2028. Door rente- en prijsstijgingen teren we fors in op de egalisatievoorziening. Voor 2026 is een onttrekking begroot van € 0,45 miljoen, waarmee de voorziening naar nihil gaat.

BELEIDSSTUKKEN

Achterliggende documenten bij dit programma

Naam document	Soort document	Jaar
Veiligheid programma 2019-2023	Kaderstellend	2019
Nota herijking harddrugsbeleid	Kaderstellend	2018
Beleidsregels omtrent coffeeshops	Kaderstellend	2025
Beleidsregels handhaving experiment geslotencoffeeshopketen	Kaderstellend	2025
Uitwerkingskader Vergunningverlening, toezicht en handhaving Breda	Kaderstellend	2020
Visie openbare ruimte Breda 2020	Kaderstellend	2009
Omgevingsvisie Breda 2040	Kaderstellend	2012
Beleidsregels locatiekeuze centrale verzamelplaatsen voor het aanbieden van inzamelmiddelen van huishoudelijk afval	Kaderstellend	2017
Actualisatie beleidskader kapitaalgoederen openbare ruimte 2024-2028	Kaderstellend	2018
Het Gemeentelijk Plan Stedelijk Water en Riolering 2025-2029	Kaderstellend	2019

Afvalstoffenverordening	Kaderstellend	202 5
Aanwijzingsbesluit ondergrondse containers voor huishoudelijk restafval	Kaderstellend	202 4
Beleidsregels omtrent inzameling restafval Procedure invoering ondergrondse inzameling afval	Kaderstellend	201 7
Bredase uitwerking Van Afval Naar Grondstof	Kaderstellend	201 6
Bredaas Waterkompas 2016	Kaderstellend	201 6
Visie op vastgoed	Kaderstellend	201 6
Nota Sportaccommodaties en financiën	Kaderstellend	201 6
Nota Bewegingsruimte	Kaderstellend	201 5
Team Breda: Visie op sport & bewegen 2017-2030	Kaderstellend	201 7
Robuuste aanpak verduurzaming van de Bredase vastgoedportefeuille	Kaderstellend	201 6
Bestuursakkoord 2022-2026 'Dichtbij doen, samen sterk vooruit'	Kaderstellend	202 2

AAN DIT PROGRAMMA GERELATEERDE VERBONDEN PARTIJEN

Onderstaande verbonden partijen leveren een bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen van dit programma. Voor de specifieke bijdragen, de belangrijkste beleidsontwikkelingen en de risico's verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

 GR Regio West-Brabant	 Aantal deelnemers	 Bijdrage gemeente Breda in 2026
 GR Nazorg Gesloten Stortplaatsen Bavel-Dorst en Zevenbergen	 Aantal deelnemers	 Bijdrage gemeente Breda in 2026
 GR Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	 Aantal deelnemers	 Bijdrage gemeente Breda in 2026
 Midwaste	 Aantal deelnemers	 Bijdrage gemeente Breda in 2026
 Zorg- en Veiligheidshuis Baronie Breda	 Aantal deelnemers	 Bijdrage gemeente Breda in 2026

